

Benvinguts al no-canvi de dècada

L'arribada del 2020 fa aflorar un vell debat que enfronta fets històrics amb tendències socioculturals

L'espectacle de Cap d'Any a Barcelona | Ajuntament de Barcelona

Tot a punt per al canvi de dècada. Reportatges, reculls, galeries de fotos...Com ens ha canviat la vida als últims deu anys? Quin és personatge de la dècada? Les redaccions treuen fum per donar la benvinguda al 2020. Però...hi ha canvi de dècada, o no?

Información de interés sobre el cambio de década. Sosegada, como siempre.
[pic.twitter.com/hMstwgclXi](https://t.co/hMstwgclXi) (<https://t.co/hMstwgclXi>)

? Migu Rows (@MiguelRosaR) December 5, 2019
(https://twitter.com/MiguelRosaR/status/1202513339420749824?ref_src=twsrc%5Etfw)

Serà tema de discussió a les sobretaulas de Nadal. Per una banda, els qui consideren que el 31 de desembre serà l'últim dia de la segona dècada del mil·lenni, que donarà pas al primer dels anys 20 de segle XXI. I, per l'altra, els qui creuen que la nova dècada no arribarà fins l'1 de gener de 2021. "La *Wikipedia* diu literalment (<https://es.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9cada>) : 'cada dècada després de l'era comuna comença amb l'any acabat en 1 i finalitza al següent any acabat en 0". "Sí, però resulta que a la *Viquipèdia* diu el contrari (https://ca.wikipedia.org/wiki/D%C3%A8cada#cite_note-2) : 'Tradicionalment es consideren des de l'any acabat en 0 fins a l'any acabat en 9".

Ja ho tenim. I només faltem els periodistes embolicant-ho més i donant la benvinguda a la nova

dècada cada any acabat en zero. "Bush i Gorbachev obren la dècada amb fe en la llibertat", publicava *La Vanguardia* en la seva primera portada de l'any 1990.

La portada de *La Vanguardia* l'1-2 de gener del 1990

El debat té història perquè va ser en la primera meitat de segle VI quan Dionís l'Exigu, un monjo erudit i matemàtic, va crear l'*Anno Domini* i va fixar el punt d'inici de la nostra era. Ho va fer per encàrrec del papa Hormisdas que li va manar establir com a primer any el del naixement de Jesús. Dionís va calcular la data a partir de la coincidència dels anys lunars i solars, però no va incorporar l'any zero. Res estrany perquè a l'Europa alt-medieval ningú el coneixia, si bé alguns estudiosos apunten que el monjo era perfectament conscient de la importància d'aquesta xifra perquè en la seva taula hi apareix la paraula llatina *nulla*. Però el cert és que no va fer el va fer servir en els seus càlculs.

De fet, el zero va passar a ser considerat per primer cop un número en la civilització Maia, que sí que l'usava al seu calendari, i a l'Índia, on l'any 628 d.C. el matemàtic i astrònom Brahmagupta va publicar un tractat on estudiava per primera vegada les operacions amb el zero. El sistema de numeració hindú va arribar al món àrab, primer, i d'allà a passar al món cristià amb les croades. A Europa, el zero va trigar segles a ser usat amb normalitat, i no va ser acceptat completament fins a les obres de Newton o Leibniz, a finals del segle XVII.

Així, el calendari gregorià -actualment acceptat internacionalment- es va configurar en absència del zero per desventura dels astrònoms, que contempen un any de transició entre el -1 i l'1 positiu. Això vol dir, doncs, que segons aquest sistema numèric les dècades comencen l'any 1, és a dir, al 2021.

Si l'explicació és tan clara per què tant debat. Perquè el fet que no existeixi l'any zero no s'ajusta a la manera com ens expressestem. Popularment quan ens referim a les dècades parlem dels 70, 80 o 90. I quan algú fa anys no prenem de referència el seu primer aniversari, sinó el seu naixement.

Llavors, quin és la conclusió? Cap. Per als qui creguin que la nova dècada començarà el 2021 sempre es podran acollir al calendari gregorià, i els que no a la tendència sociocultural.

Benvolguts, aquestes festes, el debat està servit.